

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2024

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2024

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL

pentru etapa 2023

**privind implementarea proiectului din cadrul
Programului de Stat (2020–2023)**

Proiectul *Fundamentarea paradigmei de profesionalizare a cadrelor didactice în
contextul provocărilor societale*

Cifra proiectului: 20.80009.1606.10

Prioritatea Strategică: *IV Provocări societale*

Rector

Alexandra BARBĂNEAGRĂ

Secretar al Senatului

Svetlana DERMENJI-GURGUROV

Conducător al proiectului

Angela CUCER

Chișinău 2024

UNIVERSITATEA
PEDAGOGICĂ DE STAT
ION CREANGĂ
DIN CHIȘINĂU

EXTRAS

din procesul-verbal nr. 5

al ședinței Senatului Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău
din 18.12.2023

Total membri ai senatului: 65

Au fost prezenți: 51

Președintele ședinței: Barbăneagră Al., dr., conf. univ.

S-a discutat: Bilanțul activității științifice în anul 2023 în cadrul proiectelor din domeniile cercetării și inovării „Program de Stat 2020-2023”.

S-a decis: A aproba raportul privind activitatea științifică în anul 2023 în cadrul proiectului din domeniile cercetării și inovării „Program de Stat 2020-2023” *Bazele teoretice și metodologice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane*, cifrul 20.80009.1606.10, director de proiect dr. Angela CUCER.

S-a votat: Pro – 51. Contra – 0. S-au abținut – 0.

Secretar științific al Senatului
UPS „Ion Creangă” din Chișinău

Dermenji Svetlana, dr., conf. univ.

SEMNĂTURA PERSONALĂ A
d. Dermenji O LEGALIZEZ:
ȘEFUL R.U. U.P.S. mun. Chișinău Sud
-18- 12 20 23

CUPRINS:

1. Scopul și obiectivele etapei 2023
2. Acțiunile planificate și realizate în 2023
3. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2023 în limba română (Anexa nr. 1)
4. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2023 în limba engleză (Anexa nr. 1)
5. Impactul științific/social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute
6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect 2023:
  - Lista publicațiilor științifice 2023 (Anexa nr. 2)
  - Lista participărilor la conferințe
  - Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media
7. Executarea devizului de cheltuieli (Anexa nr. 3)
8. Componența echipei proiectului pentru anul 2023 (Anexa nr. 4)
9. Informații suplimentare (Anexa nr.5)

1. Scopul etapei 2023:

Definitivarea ghidului metodologic pentru prevenție, evaluare și intervenție psihologică-domeniile afectiv și psihocomportamental; implementarea și diseminarea rezultatelor obținute în cadrul proiectului.

2. Obiectivele etapei 2023:

Planificarea activităților în cadrul proiectului de cercetare.

1. Definitivarea analizei, argumentării științifice și metodologice a obiectivelor, metodelor și procedurilor de prevenție, evaluare și intervenție psihologică. Conceptualizarea draftului monografiei *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general*.
2. Proiectarea metodologiilor privind prevenția, evaluarea și intervenția psihologică pentru învățământul liceal. Elaborarea draftului monografiei: *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general*.
3. Validarea metodologiilor privind prevenția, evaluarea și intervenția psihologică. Elaborarea *Ghidului metodologic privind prevenția, evaluarea și intervenția psihologică în învățământul liceal*. (domeniile afectiv și psihocomportamental). Elaborarea monografiei *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general*.
4. Sintetizarea și diseminarea rezultatelor cercetărilor științifice din cadrul proiectului. Elaborarea raportului științific pentru anul 2023. Elaborarea raportului științific pentru anii 2020-2023.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2023.

Elaborarea Planului general de activitate științifică a pentru anul 2023.

Elaborarea Planurilor individuale de activitate științifică pentru 2023.

1. Elaborarea sugestiilor științifice privind proiectarea metodologiilor pentru prevenția, evaluarea și intervenția psihologică. Elaborarea draftului conceptului monografiei: *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general*. Elaborarea articolelor științifice pentru reviste de specialitate naționale.
2. Elaborarea proiectelor de metodologii privind prevenția, evaluarea și intervenția psihologică pentru învățământul liceal pe domeniile afectiv și psihocomportamental, cognitiv. Elaborarea capitolelor monografiei: *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general*. Elaborarea articolelor științifice pentru reviste de specialitate internaționale.
3. Analiza rezultatelor cercetării și elaborarea bazei de date. Interpretarea Bazei de date privind validarea metodologiilor de prevenție, evaluare, intervenție psihologică în vederea elaborării Ghidurilor metodologice pentru învățământul liceal: 1. *„Suport metodologic la dimensiunea afectivă și psihocomportamentală pentru învățământul liceal*. 2. *Metodologii de evaluare psihologică în instituțiile educaționale*. (USM). Redactarea și definitivarea monografiei *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general*.
4. Elaborarea articolelor științifice pentru culegeri științifice naționale și internaționale (inclusiv Conferința științifică națională cu participare internațională ICITT). Organizarea secțiilor / meselor rotunde în cadrul Conferinței științifice naționale cu participare internațională ICITT. Elaborarea articolelor în materiale conferințelor științifice. Prezentarea Raportului științific pentru anul 2023. Prezentarea raportului pentru anii 2020-2023.

4. Acțiunile realizate (obligatoriu):

Pentru realizarea scopului a obiectivelor propuse la etapa a patra pentru anul 2023 a fost:

1. Elaborat Contractul de finanțare pentru anul 2023 în cadrul proiectului „Bazele teoretice și metodologice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva provocărilor societale”. Cifru: 20.80009.1606.10
2. Completat formularul cercetării statistice nr. 1 - știința „Activitatea de cercetare-dezvoltare”, pentru anul 2022, la solicitarea Biroului Național de Statistică.
3. Elaborat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Laboratorului de cercetări științifice Asistența Psihologică în Educație, din cadrul Institutului de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al UPSC I.Creangă.
  1. Elaborat Planul general de activitate științifică pentru anul 2023.
  2. Elaborate planurile individuale de activitate științifică pentru anul 2023.
1. Elaborate *sugestii științifice* de actualizare și adaptare a metodologiilor pentru prevenție, evaluare, intervenție psihologică domeniul afectiv și psihocomportamental, cognitiv.
2. Identificate strategii și metode de dezvoltare a componentei cognitive a elevilor de diferite vârste în mediul educațional.
3. Definitivată metodologia de evaluare și intervenție psihologică în contextul schimbărilor organizaționale (SO), din perspectiva abordărilor societale contemporane și luând în considerare solicitările organizaționale multiple în activitatea psihologului școlar.
4. Identificate, experimentate și validate *metodologii* privind prevenția, evaluarea și intervenția psihologică pe dimensiunile afectivă, cognitivă, psihocomportamentală.
5. Completată baza de date privind metodologia de evaluare psihologică în identificarea reprezentării sociale a activității profesionale a psihologului școlar.
6. Elaborat *Ghid metodologic privind activitatea psihologului școlar la dimensiunea afectivă și psihocomportamentală a elevilor din învățământul liceal*, Autori: Angela Cucer, Iulia Racu, Adriana Ciobanu [et al.] ; coordonatori științifici: Angela Cucer, Jana Racu ; Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Institutul de Cercetare. Inovare și Transfer Tehnologic. – Chișinău : [S. n.], 2023 (CEP UPSC). –176 p. ISBN 978-9975-46-840-4.
7. Elaborată monografia colectivă *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general* Autori Angela Cucer, Jana Racu, Emilia Furdui [et al.]” Monografie colectivă 1; coordonatori științifici: Angela Cucer, Jana Racu ; Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău. Institutul de Cercetare Inovare și Transfer Tehnologic. – Chișinău : [S. n.], 2023 (CEP UPSC). – 349 p. ISBN 978-9975-46-856-5.
8. Elaborat Ghidul metodologic: *Metodologii de evaluare psihologică în instituțiile educaționale*. Autori: POTANG A. (coord.), Cerlat R., Cojocar N., Tarnovschi A., Dolonschi C., Guțu O. Ghid metodologic. CEP USM, Chișinău, 2022. 64 pag. ISBN 978-9975-62-532-6.
9. Elaborate articole pentru reviste științifice naționale și internaționale.
10. Elaborate articole pentru culegeri științifice naționale și internaționale.
11. Diseminate și implementate rezultatele cercetării în cadrul *secției Asistența psihologică în educație* Conferința științifică națională cu participare internațională „Educația în contextul provocărilor societale: paradigme inovații și transfer tehnologic. ICITT. 17.11.2023.
12. Diseminate și implementate rezultatele cercetării în cadrul Lansării de carte din 08.06.2023

13. Diseminate și implementate rezultatele cercetării în cadrul cursurilor de formare pentru psihologi și managerii școlari, organizate de Departamentul Formare Continuă al USM.
14. Diseminate și implementate rezultatele cercetării în cadrul cursurilor de formare inițială Facultatea Psihologie și Psihopedagogie specială a UPSC I.Creangă.
15. Diseminate și implementate rezultatele cercetării în cadrul cursurilor de formare continuă din cadrul Centrului de Formare Continuă și Leadership din cadrul UPSC I.Creangă.
16. Elaborat și prezentat *Raportul anual* de cercetare 2023 în cadrul Senatului UPSC I.Creangă și audierilor publice organizate de ANCD și AȘM.
17. Elaborat și prezentat Raportul pentru anii 2020-2023 în cadrul Senatului UPSC I.Creangă și audierilor publice organizate de ANCD și AȘM.

5. Rezultatele obținute :

Este cert faptul, că *globalizarea și dinamica socială*, rămân a fi cele mai complexe și multidimensionale procese ale lumii contemporane, care în esență, produc schimbări importante de perspectivă în toate domeniile inclusiv și cel al educației. În acest sens, societatea bazată pe cunoaștere, ca formă de manifestare a acestor schimbări, implică utilizarea pe larg a competenței în domeniile de informare, cunoaștere, relaționare, antreprenoriat, dezvoltare personală, rezolvarea problemelor practice și asigurarea interacțiunilor optime dintre subiecți în diverse contexte psihosociale. S-a determinat că schimbările climatice, pandemia COVID-19, conflictul militar din Ucraina, crizele economică, energetică, demografică, migrația, numeroase provocări societale creează blocaje în dezvoltarea sistemului de educație și generează necesitatea unei noi viziuni asupra asigurării activității psihologice în educație.

Cercetarea experimentală a avut ca scop definitivarea ghidurilor metodologice pentru prevenție, evaluare și intervenție psihologică: domeniile afectiv, cognitiv și psihocomportamental pentru învățământul liceal. Aceasta a presupus continuarea analizei, experimentării și definitivării metodologiilor nominalizate, implementarea și diseminarea rezultatelor obținute în cadrul proiectului.

În urma activităților teoretico-empirice de analiză și sinteză a materialelor vizând implicarea psihologului școlar în dezvoltarea componentei afective, psihocomportamentale și cognitive a elevilor din liceu au fost identificate strategii și metode de prevenție, evaluare și intervenție psihologică. Astfel, s-a determinat importanța prevenției/profilaxiei în activitatea psihologică cu elevii cu referire la componentele afectivă, cognitivă, psihocomportamentală: - direcție de activitate psihologică ce implică realizarea unor strategii, tehnici, modalități psihologice cu actorii educaționali, în scopul preîntâmpinării dificultăților ce apar la elevi; informării beneficiarilor, consolidării abilităților emoționale, cognitive, psihocomportamentale; asigurării suportului necesar cadrelor didactice și cadrelor de conducere în desfășurarea unui proces educațional eficient etc. Această direcție de activitate se va orienta la următoarele *forme*: activități de organizare a mediului social; de învățare a abilităților socio-emoționale, cognitive, psihocomportamentale; de organizare a unui stil de viață sănătos și activizare a resurselor personale, de minimizare a consecințelor negative ale dificultăților emoționale.

Analiza cercetărilor actuale a scos în evidență unele caracteristici specifice dimensiunii afective a adolescenților: anxietate, insatisfacție, furtuni afective, nevoia de a fi afectuos (de la egocentrism

la reciprocitate afectivă); nevoia de a stabili relații de dragoste , tendință spre dezvoltarea unor sentimente înalte, etc.; maturizare socială și afectivă a adolescentului. Totodată au fost identificați indicatorii psihocomportamentali a elevului cu comportament /antisocial/ prosocial și determinate mecanismele, strategiile, principiile, funcțiile, etapele profilaxiei comportamentului antisocial, propuse modele ale intervenției psihologice privind comportamentul antisocial al acestora. Au fost determinate componentele de bază ale programul de evaluare psihologică (determinarea prezenței premizelor psihobiologice a comportamentului antisocial, cercetarea potențialelor defecte cu caracter individual-psihologic, examinarea particularităților socio-psihologice ale personalității copilului/adolescentului, cercetarea situației sociale). Au fost identificate condițiile de care trebuie să țină cont psihologul în activitatea sa cu elevii cu comportament antisocial în cadrul evaluării psihologice a acestuia (perioadele de dezvoltare psihica a elevului, diferențele de sex, vârsta, nivelul de dezvoltare psihofiziologică a acestora). Au fost determinate criteriile ce stau la baza metodelor psihodiagnostice folosite în cadrul diagnosticului psihologic (validitatea metodei , fiabilitatea metodei, exactitatea metodei, unicitatea metodei)

Au fost stabilite problemele societale ce influențează motivația elevilor, menționate de psihologii din sistemul de învățământ general prin prisma direcțiilor *prevenție / profilaxie; evaluare / diagnostic; intervenție / dezvoltare*: lipsa interesului și a dorinței de a se dezvolta; motivația intrinsecă a elevilor este la nivel scăzut, mai mult extrinsecă; lenea; frica; descurajarea elevilor; migrația părinților, ne colaborarea cu părinții, lipsa programelor și testelor standardizate pentru evaluarea acestui concept, a tehnicilor de stimulare a motivației școlare, a programelor de asistență psihologică etc. Au fost identificate *mecanismele motivației de învățare* la baza cărora stă teoria expectanța valoare, elaborată de J.Eccles, A.Wigfield, U.Schiefele, ce reflectă ideea că expectanțele de succes și valoarea conferită de elevi sarcinii de învățare sunt determinate de credințele și comportamentele de reușită ale elevilor. Intervenția psihologului cu referire la susținerea și dezvoltarea motivației elevului este necesară în mod deosebit la următoarele etape: *intrarea elevului în școală și adaptarea la ciclul primar, trecerea la ciclul gimnazial, trecerea la ciclul liceal, la etapa de orientare profesională.*

Au fost identificate a resurselor personale ale elevului ce trebuie valorificate de către psiholog în procesul de prevenție, evaluare și intervenție psihologică. Valorificarea acestor resurse personale vor contribui la asigurarea sănătății psihice a liceenilor, formarea ritmului de lucru în condițiile noi de învățare, ghidarea în carieră, educația pentru viața de familie, ecologia sferei emoționale, prevenirea problemelor de dezvoltare și învățare etc. Pentru evaluarea nivelului de adaptare a liceenilor de vârsta adolescentă și componentelor acestora a fost elaborat Programul de studiere a adaptării elevilor claselor 10-12, care constă din trei tehnici diagnostice (Chestionarul de evaluare a stării de bine Oxford (Oxford Happiness Inventory, OHI), Scala evenimentelor stresante pentru adolescenți și tineri Holmes-Rare, Chestionarul Adaptabilitatea (MLO-AM)).

O problemă actuală abordată în cadrul cercetării ține de situația de criză, fiind reflectată dimensiunea crizei refugiaților și incluziunea socio-educatională a copiilor și tinerilor în sistemul național de învățământ. Un alt fenomen tot mai frecvent răspândit în mediul educațional este conflictul, care adesea este alimentat de percepțiile diferite la nivel de așteptări, perspective și experiențe. s-a constatat că cel mai frecvent conflictele sunt iscate între elevi-elevi (*atmosfera competitivă, de intoleranță, comunicarea slabă, exprimarea nepotrivită a emoțiilor, absența*

priceperilor de rezolvare a conflictelor, utilizarea greșită a puterii de către profesor); cadre didactice și elevi (lipsa regulilor organizatorice sau a discutării acestora, lipsa consecințelor pentru încălcarea regulilor, sancțiuni exagerate, neînțelegerea de către elev a motivului pentru care a fost sancționat, umilirea); cadre didactice/ cadre de conducere și părinți (comunicarea defectuoasă, numărul mic de contacte pe parcursul anului școlar, prejudecățile părinților bazate pe experiențele lor anterioare, aprecierea necorespunzătoare a copilului); părinți-părinți (intoleranța față de ideile diferite, lipsa unor soluții concrete în abordarea comportamentelor disruptive ale elevilor, discuțiile în diferite contexte, existența unui elev cu cerințe educaționale speciale în clasă).

Privind componenta cognitivă au fost identificate *direcții de intervenție psihologică în dezvoltarea gândirii elevilor în mediul educațional*: dezvoltarea gândirii critice, a gândirii creative, a gândirii strategice, a gândirii analitice, a gândirii sistemice și strategiile de bază în aplicarea acestora: 1) învățarea colaborativă, 2) învățarea bazată pe întrebări, 3) învățarea prin rezolvarea de probleme, 4) învățarea bazată pe jocuri și simulări, 5) dezbaterile și discuțiile în clasă, 6) învățarea bazată pe proiecte. Au fost identificate *mnemotehnicile* considerate benefice în scopul optimizării procesului de învățare și care contribuie la formarea și dezvoltarea abilităților de a memora. Cercetarea dată a arătat că performanța activităților de învățare ar putea fi îmbunătățită prin folosirea mai frecventă a strategiilor mnezice, însă este nevoie ca profesorii să facă acest lucru în mod explicit pentru a se asigura că copiii de vârstă școlară le folosesc în mod corect și conștient. Au fost determinate condițiile ce contribuie la eficiența strategiilor mnezice: a) să aibă sens; b) să fie bine organizate; c) să producă asociații eficiente; d) să fie ușor vizualizate; e) să atragă atenția asupra lor. De asemenea au fost identificate strategii mnezice accesibile (cum ar fi *acronimele, acrostihurile, rimele, metoda cârligului*) și complexe (*metoda locației, gruparea spațială sau metoda cuvintelor cheie, răspunsul fizic total*).

Analiza aspectelor metodologice privind dezvoltarea limbajului a scos în evidență faptul că din cauza numărului redus al logopezilor în instituțiile de învățământ general psihologul școlar a preluat unele funcții în ceea ce privește dezvoltarea limbajului la elevi. În acest sens au fost determinate *direcțiile de activitate* care sunt realizate de către psihologul școlar privind *prevenția/profilaxia*: prevenirea dificultăților în dezvoltarea limbajului prin identificarea factorilor de risc care ar favoriza apariția problemelor în procesul de dezvoltare și crearea condițiilor favorabile pentru această dezvoltare; •facilitarea comunicării eficiente în vederea antrenării abilităților sociale ale copiilor în procesul de învățare și relaționare; • elaborarea recomandărilor în vederea dezvoltării limbajului și a comunicării eficiente a copilului, ținând cont de particularitățile individuale și de vârstă; •asigurarea unui parteneriat eficient cu familia, în vederea formării și dezvoltării competențelor comunicaționale, construirii unor relații pozitive și constructive între părinte-copil, părinte-cadru didactic; *consilierea psihologică*: • consiliere psihologică cu copiii în vederea optimizării comunicării, relațiilor interpersonale; •consiliere psihologică cu părinții/reprezentanții legali ai copilului în scopul prevenirii și diminuării dificultăților de relaționare și comunicare; •ședințe de consiliere cu cadrele didactice în vederea stabilirii dificultăților/problemelor specifice ce vizează limbajul și comunicarea elevilor în dependență de vârstă, grupă/clasă de copii, particularități individuale de dezvoltare a copilului, identificarea cauzelor acestora și implicarea în soluționarea lor etc: *activitatea de dezvoltare personală*: •selectarea și elaborarea programelor de intervenție în domeniul lingvistic-

comunicațional; •implementarea programelor de intervenție în vederea dezvoltării limbajului; formării competențelor pro-sociale – de comunicare, colaborare/cooperare, negociere, relaționare.

O altă dimensiune cercetată în cadrul proiectului a scos în evidență faptul că se atestă un deficit de lucrări ce includ recomandări de utilizare a resurselor informaționale și instrumentelor digitale pentru serviciul psihologic școlar la nivel liceal. Pentru a susține și optimiza organizarea activității psihologului, au fost identificate instrumente care permit planificarea activităților: • jurnalul electronic al psihologului din școală; • organizație electronice; • mijloace de organizare și sistematizare a diverselor resurse electronice. Pentru realizarea psihoprofilaxiei – au fost propuse psihologului să folosească informații de pe site-uri ce țin de ramura psihologiei destinate părinților; ajutor psihologic on-line; materiale video, prezentări media prin zoom, google meet, platforme Microsoft Teams. Privind evaluarea dezvoltării și diagnosticării elevului, au fost identificate linkuri pentru descarcarea și efectuarea testelor. Au fost identificate platforme și aplicații speciale cu caracter didactic cât și de dezvoltare personală, acestea cuprinzând: - jocuri educaționale care simulează diverse situații de comunicare unde trebuie jucate de un psiholog cu un elev.

Au fost conturate unele modele de management a activității psihologului cu elevii la nivel liceal, conturate principiile ce stau la baza activității acestuia, etc.

La nivel organizațional și grupal, evaluarea psihologică a capacității de schimbare implică analiza gradului de pregătire instituțională în raport cu schimbarea planificată. În funcție de tipurile de schimbare, au fost identificate modalități de evaluare a contextului instituțional și de ajustare eficientă la schimbările mediului. În cadrul proiectului, propunem o perspectivă sistemic-organizațională în abordarea asistenței psihologice, pornind de la ideea că instituțiile educaționale trebuie analizate din punctul de vedere al școlii ca organizație, care funcționează în baza unor principii și legități specifice oricărei organizații. Astfel, în studiile realizate pe parcursul a. 2021-2022 a fost argumentată necesitatea adoptării unei viziuni complexe în abordarea serviciilor de asistență psihologică în instituțiile educaționale, cu accent nu doar pe dimensiunea individuală, ci și pe cea grupal-organizațională. În această ordine de idei, au fost elaborate repere de bază privind rolul psihologului în procesul de implementare a unor schimbări organizaționale în instituțiile educaționale. Fiind vorba despre o perspectivă oarecum mai puțin discutată în contextul academic local, tot în aceeași cheie, pe parcursul acestui an (2023), a fost studiat subiectul privind metodologia intervenției psihologice din instituțiile educaționale la nivel sistemic-organizațional, lărgind substanțial dimensiunile analizate (de ex., cu referire la percepții și atitudini față de schimbare; gradul de pregătire pentru schimbare; rezistențe și blocaje față de schimbare; percepții privind justiția/injustiția socio-organizațională; comunicarea și promovarea schimbării; rolul psihologului – ce știe, ce poate și cum ar putea contribui psihologul la realizarea cu succes a unei schimbări ș.a.). Orice schimbare organizațională necesită analiza unor aspecte legate de: percepțiile privind necesitățile unor schimbări (de diferite categorii de beneficiari care sunt vizați în acest proces); rezistența și adaptare la schimbare (experiențe anterioare, practici de succes, capacități și abilități ce necesită a fi dezvoltate etc.); percepțiile privind echitatea și justiția social-organizațională ș.a. În fond, nu doar schimbarea în sine contează, ci și modul în care este percepută, acceptată și adoptată de actorii organizaționali, dacă este percepută ca fiind în beneficiul persoanelor, evitându-se situațiile în care cei vizați în proces ar putea să resimtă situații de

insatisfacție, injustiție sau inechitate organizațională. A fost identificat rolul psihologului, în calitate de membru al echipei responsabile de managementul schimbării organizaționale și elaborate recomandări în vederea investigării capacității de pregătire a instituției și a actorilor organizaționali de schimbare. Reiterăm și în acest context necesitatea de a fi asigurată formarea și instruirea psihologilor pentru a oferi consultanță organizațională în instituțiile educaționale.

Rezultatele cercetării cu referire la prevenția evaluarea și intervenția psihologică domeniile afectiv, cognitive, psihocomportamental au fost valorificate în 1) *Ghid metodologic privind activitatea psihologului școlar la dimensiunea afectivă și psihocomportamentală a elevilor din învățământul liceal*; 2) Ghidul metodologic *Metodologii de evaluare psihologică în instituțiile educaționale*. metodologice și 3) monografia colectivă *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general*".

6. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu):

Relevanța rezultatelor teoretico-aplicative obținute în cadrul proiectului este motivată de importanța și rolul psihologului școlar în formarea, educarea tinerii generații. Modelele de prevenție, evaluare, intervenție psihologică propuse vor permite o mai bună ajustare a asistenței psihologice la schimbările societale și organizaționale, în vederea reducerii costurilor psihosociale și a sporirii beneficiilor economice și sociale ca urmare a implementării unor metodologii de prevenție, evaluare și intervenție psihologică privind componenta afectivă, cognitivă și psihocomportamentală și a unor programe de schimbare instituțională.

Eficiența socială a rezultatelor obținute este determinată de oportunitatea lor pentru dezvoltarea asistenței psihologice a elevilor. Rezultatele obținute vor influența calitatea și atractivitatea asistenței psihologice a elevilor. Informația va fi valorificată în procesul de pregătire inițială și continuă a specialiștilor în domeniul psihologiei, în procesul de formare a cercetătorilor în domeniul științelor educației și științelor sociale. în lucrările științifice și articole elaborate. Totodată, rezultatele obținute vor stimula cercetarea în domeniile numite, punând la dispoziția specialiștilor informații despre nevoile și oportunitățile de asistență psihologică a dezvoltării personalității în sistemul educațional.

Beneficiarii rezultatelor: Ministerul Educației și Cercetării. Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică. Serviciul de Asistență Psihopedagogică. psihologii din instituțiile de învățământ. din centre de dezvoltare psihologică, studenți masteranzi doctoranzi, cadre manageriale școlare, cadre didactice, etc.

7. Colaborare la nivel național și internațional în cadrul implementării proiectului (după caz)

Colaborarea internațională:

- Universitatea din Oradea, România (colaborare științifică, perspective de cercetare comune, participări conferințe, etc.)
- Universitatea "Dimitrie Cantemir" Târgu Mureș. România (participări în cadrul conferințelor științifice).
- Universitatea „Petre Andrei” Facultatea de Psihologie, Științele Educației și Asistență Sociala Iaș România (participări în cadrul conferințelor științifice).
- A fost semnat un acord de colaborare (FPȘSAS, USM și Facultatea de Științe Sociale și Umaniste, Universitatea Pedagogică din Odessa, Ucraina). februarie-martie, 2023.(colaborarea inter universitară, perspective de cercetare comune, acțiuni de colaborare în organizarea conferinței studentești USM (martie 2023).
- A fost semnat un acord de colaborare cu Universitatea de Stat din Ohs, Kirghistan.2023 (colaborarea inter universitară, perspective de cercetare comune).
- Au fost discutate modalități de colaborare inter universitară și a fost semnat un acord de colaborare (FPȘSAS, USM și Universitatea „A. Vlaicu”, Arad, România) (aprilie 2023). (perspective de cercetare comune în cadrul proiectelor de cercetare existente, inclusiv demarea unor alte proiecte pe teme de interes comune – a fost depus un proiect de cercetare la AUF).

Colaborare națională:

- Universitatea de Stat din Moldova, (proiect de cercetare comun, participări conferințe, mese rotunde, seminare, publicarea articolelor științifice).
- Universitatea Pedagogică de Stat „A.Russo”, Bălți. (participări în cadrul conferințelor științifice).
- Universitatea „Bogdan Petriceicu Hajdeu”, Cahul. (participări în cadrul conferințelor științifice).
- Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică (colectare de date la nivel național, instruiți pentru psihologii din sistemul educațional).
- Serviciile de Asistență Psihopedagogice din Republica moldova (instruiți pentru psihologi. colectare de date).
- Centrul de formare personală și profesională „Psihologie.md”, Chișinău.

8. Dificultățile în realizarea proiectului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.) (după caz)

- Lipsa utilajelor TIC performante.
- Lipsa unei finanțării decente pentru stagii/deplasări în instituții de cercetare internaționale.
- Finanțe precare privind publicarea rezultatelor obținute în cadrul proiectului în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS. în reviste din străinătate recunoscute.

- Nemotivarea resurselor umane de a participa la cercetări științifice.

9. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu)

Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice publicate pentru anii 2020-2023 în cadrul proiectului din Programul de Stat

Bazele teoretice și metodologice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

1.2. monografii naționale:

5. CUCER A., RACU J., FURDUI E., BATOG M., LUNGU T.. *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general* : Monografie colectivă / Angela Cucer, Jana Racu, Emilia Furdui [et al.] ; coordonatori științifici: Angela Cucer, Jana Racu ; Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău, Institutul de Cercetare Inovare și Transfer Tehnologic. – Chișinău : [S. n.], 2023 (CEP UPSC). – 349 p. ISBN 978-9975-46-856-5.

2. Capitole în monografii naționale/internaționale

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute:

1. BATOG, M. Dimensiunea afectivității elevilor - modele de asistență psihologică. In: *Journal of Romanian Literary Studies (JRLS)*. 2023, nr.33, Târgu Mureș, România, pp.384-396. ISSN: 2248-3004. <http://asociatia-alpha.ro/jrls/33-2023-Jrls-c.pdf>
2. CIOBANU, A., PÎRVAN, M. The relationship between emotional intelligence and communication style in children with special educational requirements. In: *Journal of Romanian Literary Studies (JRLS)*, 2023, nr.32, Târgu-Mureș, pp.181-190. ISSN: 2248-3004. <https://asociatia-alpha.ro/jrls/32-2023-Jrls-f.pdf>
3. CIOBANU, A., TĂNĂSOIU, M. Quality of life of institutionalized teenagers with mental deficiency a theoretical perspective. In: *Journal of Romanian Literary Studies (JRLS)*, 2023, nr.33, pp.110-118. ISSN: 2248-3004. <https://asociatia-alpha.ro/jrls/33-2023-Jrls-d.pdf>
4. CUCER, A. Cercetări privind asigurarea activității psihologice în învățământul general prin prisma abordărilor societale contemporane. In: *Journal of Romanian Literary Studies (JRLS)*, 2023, nr. 33, pp.397-404. Târgu-Mureș, România. ISSN: 2248-3004. <http://asociatia-alpha.ro/jrls/33-2023-Jrls-c.pdf>

5. MAXIMCIUC, V. Development of digital area in the work shool psychologist at higt shool level. In: *Journal of Romanian Literary Studies*. Issue No. 33/2023. Târgu-Mureș: Arhipelag XXI Press. pp. 135-140. ISSN 2248-3004. <https://asociatia-alpha.ro/jrls/33-2023-Jrls-d.pdf>
6. MAXIMCIUC, V. Perspectives on the use of digital technologies in the shool psychologist's work with children with special education needs. În: *Journal of Romanian Literary Studies*. Issue No. 34/2023. Târgu-Mureș: Arhipelag XXI Press. pp.161-166. ISSN 2248-3004. <https://asociatia-alpha.ro/jrls/34-2023-Jrls-d.pdf>
7. RACU, IU. Anxiety in adolescence: ways of manifestation and management. În: *Journal of Romanian Literary Studies*. 2023, No. 33, Târgu-Mureș: Arhipelag XXI Press, pp.156- 164. ISSN 2248-3004. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/187093

4.3. În reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei:

1. BATOG, M. Metode de cercetare și dezvoltare a afectivității elevilor. În: *Revista Univers Pedagogic*. Revistă științifică de Pedagogie și Psihologie. Categoria B. 2023, nr.1, pp.68-74. ISSN 1811-5470. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/182825 <https://doi.org/10.52387/1811-5470.2023.1.12>
2. CUCER, A., GOLOVEI, L. Intențiile profesionale versus resursele personale la persoanele cu dizabilități. În: *Revista Univers Pedagogic*. Revista științifică de Pedagogie și Psihologie, 2023, nr. 3 (77), pp. 41-46. ISSN 1811-5470. <https://doi.org/10.52387/1811-5470.2023.1.07>
3. FURDUI, E. Securitatea psihologică – condiție esențială în diminuarea nevoilor relaționale la adolescenți. În: *Revista Univers Pedagogic*, Categoria B. 2023, nr.1, pp. 62-67. ISSN 1811-5470. <https://up.upsc.md/?p=477>
4. MAXIMCIUC, V. Valorificarea potențialului aplicării resurselor digitale în practica serviciul psihologic școlar în învățământul general. În: *Revista Univers Pedagogic*. Revistă științifică de Pedagogie și Psihologie, Categoria B. 2023, nr.1, pp.52-57. ISSN 1811-5470. <https://up.upsc.md/?p=477>
5. RACU. IU., RACU. I. Anxiety in children and adolescents. În: *Revista Univers Pedagogic*. Categoria B. 2023, nr. 1. pp.41-46. ISSN 1811-5470. <https://up.upsc.md/?p=477>
6. RACU, Iu., RACU, Ig. Dezvoltarea abilităților de comunicare la preadolescenți. În: *Revista Psihologie*. Categoria B. 2023, nr.1(42), pp.3-9. ISSN 2537-6276. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/182336 <https://doi.org/10.46728/pspj.2023.v42.i1.p3-9>
7. RACU, Iu., DAMASCHIN, C. Starea de bine la adolescenți. În: *Acta et Commentationes Science of Education*. Categoria B. 2023, nr.1(31), pp.147-156. ISSN 1857-0623. <https://doi.org/10.36120/2587-3636.v31i1.147-156>
8. RACU, Iu., ADĂSCĂLIȚĂ, A. Specificul stimei de sine la preadolescenți în noile realități sociale. În: *Acta et Commentationes Science of Education*. Categoria B. 2023, nr. 2(32), pp. 136-146. ISSN 1857-0623. <https://doi.org/10.36120/2587-3636.v32i2.136-146>
9. RACU, Iu. Agresivitatea la adolescenți: caracteristici și implicații psihologice. În: *Univers Pedagogic*. Categoria B. 2023, nr.3 (79). pp.67-74. ISSN 1811-5470. <https://up.upsc.md/?p=586>
10. RACU, J. Особенности социально-психологической адаптации и застенчивости у старшеклассников. *Revista Univers Pedagogic*. Categoria B. 2023, nr.2. pp.97-104. ISSN 1811-

5470. <https://up.upsc.md/?p=509>

4.4. în alte reviste naționale:

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare):

29.BATOG, M. Methodological benchmarks of pupil's affectivity research. În: *Identities in the spotlight. dialogue in a global world. Communication, Journalism, Education Sciences, Psychology and Sociology*. Materialele Conferinței internaționale Asociația pentru Cultura, Multimedia și Educație Democratică „Alpha”, Institutul de Studii Multiculturale Alpha, Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș și Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” al Academiei Române, 20-21 mai 2023. Târgu Mureș: Arhipelag XXI” Press, 2023, pp.133-141. ISBN: 978-606-8624-18-1. <https://asociatia-alpha.ro/gidni/10-2023/GIDNI-10-Comm-c.pdf>

30.BATOG, M. Cercetări psihologice ale afectivității adolescentului în Republica Moldova. În: *Kreatikon: Creativitate Formare Performanță „Creativitate și inovare – premise ale excelenței în educație”*. Materialele Simpozionului Național cu participare internațională, ediția XVIII, 30 martie -1 aprilie. Iași: Universitatea „Petre Andrei” din Iași, 2023, pp.103-109. ISSN 2068 – 1372. <https://www.upa.ro/wp-content/uploads/2023/06/Volum-lucrari-in-extenso-Kreatikon-31.03.-1.04.2023.pdf>

31.BATOG, M. Motivația la adolescenți: metode de psihodiagnostic și intervenție psihologică. În: *Kreatikon: Creativitate Formare Performanță „Creativitate și inovare – premise ale excelenței în educație”*. Materialele Simpozionului Național cu participare internațională, ediția XVIII, 30 martie - 1 aprilie. Iași: Universitatea „Petre Andrei” din Iași, 2023, pp.109-116. ISSN 2068 – 1372. <https://www.upa.ro/wp-content/uploads/2023/06/Volum-lucrari-in-extenso-Kreatikon-31.03.-1.04.2023.pdf>

32.CIOBANU. A. Development of communication in children with disorders from the autistic spectrum. În: *Literature, Discourse and Multicultural Dialogue*. Materialele Conferinței Internaționale 10. Târgu Mureș: „Arhipelag XXI” Press, 2023, pp.27-32. ISBN: 978-606-8624-02-0.

33.CUCER, A. Comportamentul antisocial la elevi: tehnologii de prevenție /profilaxie. În: *Kreatikon: Creativitate Formare Performanță „Creativitate și inovare – premise ale excelenței în educație”*. Materialele Simpozionului Național cu participare internațională, ediția XVIII, 30 martie - 1 aprilie 2023. Iași: Universitatea „Petre Andrei” din Iași, 2023, pp.34-39. ISSN 2068 – 1372. <https://www.upa.ro/wp-content/uploads/2023/06/Volum-lucrari-in-extenso-Kreatikon-31.03.-1.04.2023.pdf>

34.FURDUI. E. Particularitățile dezvoltării relaționale la adolescenți în contextul provocărilor societale. În: *Kreatikon: Creativitate – formare – performanță. „Creativitate și inovare – premise*

- ale excelenței în educație*". Materialele Simpozionului național cu participare internațională. Ediția a XVIII-a din 30 martie - 1 aprilie 2023. Iași: Universitatea „Petre Andrei” din Iași, 2023, pp.92-98. ISSN 2068 – 1372. <https://www.upa.ro/wp-content/uploads/2023/06/Volum-lucrari-in-extenso-Kreatikon-31.03.-1.04.2023.pdf>
- 35.FURDUI, E. Relațiile interpersonale și apariția situațiilor conflictuale la adolescenți. În: *Globalization, intercultural dialogue and national identity*. The International Scientific Conference. 10-th edition, Târgu Mureș, România, 20-21 may, 2023. ISBN: 978-606-8624-02-0.
36. LUNGU, T. Rolul psihologului școlar în gestionarea situațiilor de conflict în instituția de învățământ general. În: *Kreatikon: Creativitate – Formare – Performanță, ediția a XVIII-a „Creativitate și inovare – premise ale excelenței în educație”*. Materialele Simpozionului național cu participare internațională, 30.03-01.04.2023. Iași: Universitatea „Petre Andrei” din Iași, 2023, pp.98-102.ISSN 2068 -1372. <https://www.upa.ro/wp-content/uploads/2023/06/Volum-lucrari-in-extenso-Kreatikon-31.03.-1.04.2023.pdf>
- 37.LUNGU, T. Dezvoltarea inteligenței emoționale la elevi – factor important în gestionarea conflictelor în mediul educațional. În: *Globalization, intercultural dialogue and national identity, ediția a zecea (GIDNI 10)*. Materialele Conferinței internaționale, 20-21 mai 2023 (prezentat pentru publicare).
- 38.MAXIMCIUC, V. Creșterea motivației elevilor din ciclul liceal prin aplicarea surselor multimedia de către psihologi școlari. În: *Kreatikon: Creativitate Formare Performanță „Creativitate și inovare – premise ale excelenței în educație”*. Materialele Simpozionului Național cu participare internațională, ediția XVIII, 30 martie - 1 aprilie 2023. Iași: Universitatea „Petre Andrei” din Iași, 2023, pp.48-53. ISSN 2068 – 1372. <https://www.upa.ro/wp-content/uploads/2023/06/Volum-lucrari-in-extenso-Kreatikon-31.03.-1.04.2023.pdf>
- 39.MAXIMCIUC, V. School psychologist's practice with the application of digital sources and tools to children with autism spectrum disorder. In: *Globalization, intercultural dialogue and national identity, ediția a zecea (GIDNI 10)*. Materialele Conferinței internaționale, 20-21 mai 2023. Pp.25-32. România. Târgu Mureș. ISBN: 978-606-8624-18-1
- 40.RACU. IU. Methodological points in the activity of the psychologist to reduce anxiety in adolescents. În: *10 Edition of scientific congress Globalization, intercultural dialog and national identity*. Tîrgu Mureș: Arhipelag XXI. Press. 2023. p. 19 – 25. ISBN: 978-606-8624-18-1.
- 41.RACU. IU., RACU, IG. The study of fears at children of different ages. În: *Kreatikon: creativitate – formare – performanță. Ediția a XVIII-a „creativitate și inovare – premise ale excelenței în educație*. Simpozionul național cu participare internațională. Iași: Universitatea „Petre Andrei” din Iași, 2023, pp.66 -71. ISSN 2068-1372. <https://www.upa.ro/wp-content/uploads/2023/06/Volum-lucrari-in-extenso-Kreatikon-31.03.-1.04.2023.pdf>
- 42.RACU, IU. Repere metodologice în activitatea psihologului de diminuare a anxietății la adolescenți. În: *Globalization, intercultural dialog and national identity.10 Edition of scientific conference*. Târgu Mureș: 2023, pp.19-25 ISBN: 978-606-8624-18-1
- 43.RACU. IU., STANCIU, M. Emoțiile negative la adolescenți: caracteristici și modalități de diminuare. În: *Asigurarea egalității de șanse prin management educațional și servicii de asistență psihopedagogică în contextul provocărilor actuale*. Arad: 2023. (prezentat pentru publicare).
- 44.RACU, J. Particularități psihologice și factori determinanți în activitatea inovațională la studenți.

În: *Kreatikon: creativitate formare performanță „Creativitate și inovare – premise ale excelenței în educație”*. Simpozionul național cu participare internațională. Ediția a XVIII-a, 30 martie - 1 aprilie 2023. Iași: Universitatea „Petre Andrei” din Iași, 2023, pp.14-18. ISSN 2068-1372. <https://www.upa.ro/wp-content/uploads/2023/06/Volum-lucrari-in-extenso-Kreatikon-31.03.-1.04.2023.pdf>

45. TARNOVSCHI, A. Structura psihologică a atenției elevului în contextul desfășurării procesului instructiv-educativ. În: *Communication, Context, Interdisciplinarity*. Materialele Conferinței științifice internaționale, Ediția a 6-a, Târgu Mureș, România, 24-25 octombrie 2020, Alpha Institute for Multicultural Studies. Târgu Mureș: „Arhipelag XXI” Press, 2020, Comm-a, pp. 67-74. ISBN 978-606-8624-00-6.

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova):

1. BATOG, M. Abordări teoretico-metodologice ale fenomenului de motivație la vârsta adolescenței. În: *Educația în contextul provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic*. Materialele Conferinței naționale cu participare internațională din 17 noiembrie 2023, Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Chișinău: 2023, pp.275-284. ISBN 978-9975-46-822-0
2. CUCER, A. Aspecte psihopedagogice privind formarea abilităților de comunicare a elevilor cu comportament antisocial. În: *Învățarea școlară în contextul provocărilor societale*. Simpozionul științific transfrontalier Chișinău: CEP UPS „Ion Creangă”, ICITT. 2023, pp.115-121. ISBN 978-9975-46-859-6
3. CUCER, A. Imagoterapia metodă de intervenție în cazul copiilor cu comportament antisocial. În: *Educația în contextul provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic*. Materialele Conferinței naționale cu participare internațională din 17 noiembrie 2023, Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Chișinău: 2023, pp.241-248. ISBN 978-9975-46-822-0. https://icitt.upsc.md/wp-content/uploads/2023/12/Materialele-Conferintei-17-noiembrie-TIPAR15_11_2023.pdf
4. CERLAT, R. Dezvoltarea gândirii creative în mediul educațional. În: *Învățarea școlară în contextul provocărilor societale*. Simpozionul științific transfrontalier Chișinău: CEP UPS „Ion Creangă”, ICITT. 2023, pp.115-121 ISBN 978-9975-46-859-6
5. CIOBANU, A. Modalități de prevenție, evaluare și intervenția psihologică pentru valorificarea potențialului comunicării la elevii din treapta liceală. În: *Educația în contextul provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic*. Materialele Conferinței naționale cu participare internațională din 17 noiembrie 2023, Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Chișinău: 2023, Pp.257-267. ISBN 978-9975-46-822-0.
6. FURDUI, E. Reprezentări psihosociale ale interacțiunii adolescent-cadru didactic-părinte. În: *Educația în contextul provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic*. Materialele Conferinței naționale cu participare internațională din 17 noiembrie 2023, Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Chișinău: 2023. pp.284-292. ISBN 978-9975-46-822-0 https://icitt.upsc.md/wp-content/uploads/2023/12/Materialele-Conferintei-17-noiembrie-TIPAR15_11_2023.pdf

7. LUNGU, T. Susținerea psihologică a elevilor în situații de risc din instituțiile de învățământ general. În: *Știință. Educație. Cultură*. Materialele Conferinței științifico-practică internațională, dedicată aniversării a 32-a a Universității de Stat din Comrat, 10 februarie 2023 (prezentat pentru publicare).
8. LUNGU, T. Ponderea factorilor psihosociali în dezvoltarea voinței la elevi. În: *Asistența psihologică la etapa contemporană: realități și perspective*. Materialele Conferinței științifice cu participare internațională, ediția IV-a, 27 octombrie 2023, Universitatea „Alec Russo”, Bălți. Bălți: 2023.
9. MAXIMCIUC, V. Resurse informaționale pentru optimizarea muncii unui psiholog școlar la nivel liceal. În: *Știință și educație: noi abordări și perspective*. Materiale Conferinței Științifice Internaționale, 24-25 martie 2023, UPS „Ion Creangă”. Chișinău: 2023, pp. (prezentat pentru publicare).
10. MAXIMCIUC, V. Информатизация школьной психологической службы на уровне лицея. În: *Știință. Educație. Cultură*. Materiale Conferinței Internaționale, 32 de ani ai Universității din Comrat, 10 februarie 2023. Chișinău: 2023, pp. (prezentat pentru publicare).
11. RACU, Iu., VLAS, I. Studiul stresului și a evenimentelor stresoare la tineri. În: *Perspectivile și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației*: Materialele conferinței internaționale. Vol 10. Partea II-a. Cahul: Tipografia „Centrografic”. 2023. pp. 93 - 99. ISSN 2587 – 3563. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/187106
12. RACU, Iu. STANCIU, M. Cercetarea experimentală a emoțiilor negative în adolescență. În: *Știință și educație: noi abordări și perspective*. Ediția 25. 2023. Chișinău: CEP UPS „Ion Creangă” din Chișinău. pp. 57-61. ISBN 978-9975-46-773-5. <https://doi.org/10.46727/c.v1.24-25-03-2023.p57-61>
13. RACU, Iu. Anxietatea în context pandemic. În: *Știință, educație, cultură. Materialele conferinței științifico-practică internațională*. Comrat: Universitatea de Stat din Comrat, 10.02. 2023. pp.560 – 564. ISBN 978 – 9975 – 83- 254 – 0. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/179769
14. RACU, Iu., ȘANDROVSCHI, V. Stresul la adolescenți și managementuleficient al acestuia. În: *Educația în contextul provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic*. Materialele Conferinței naționale cu participare internațională din 17 noiembrie 2023, Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Chișinău: 2023, pp.248-257. ISBN 978-9975-46-822-0 https://icitt.upsc.md/wp-content/uploads/2023/12/Materialele-Conferintei-17-noiembrie-TIPAR15_11_2023_.pdf
15. RACU, Iu. Anxietatea și încrederea în sine la elevii din liceu. În: *Învățarea școlară în contextul provocărilor societale*. Simpozionul științific transfrontalier Chișinău: CEP UPS „Ion Creangă”, ICITT. 2023, pp.102-108 ISBN 978-9975-46-859-6
16. RACU, J. Толерантность и климат в классе как факторы социально-психологической адаптации старшеклассника». În: Conferința Științifică națională cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”. USM, 9-10 noiembrie 2023 prezentat spre publicare)
17. RACU, J. Самоактуализация и уровень притязаний как факторы адаптации в юношеском возрасте. În: *Tradiție și inovare în cercetarea științifică*. Ed. XII. Materialele conferinței științifice internaționale. Bălți: USARB 2023 (publicat spre publicare).
18. RUSNAC, V., LUNGU, T. Asistența psihologică a copiilor refugiați în instituțiile de

învățământ și gestionarea situației de criză. În: Securitatea psihologică la copii în perioadă de criză. Materialele Conferinței Științifice Naționale cu participare Internațională din 26 mai 2023, Universitatea Pedagogică „Ion Creangă. Chișinău: 2023, pp. 199-205. ISBN 978-9975-46-824

19. ЧОБАНУ, А., БЫЧЕНКО, А. Понимание эмоций детьми старшего дошкольного возраста с языковыми нарушениями. În: Știință și educație: noi abordări și perspective. Materialele Conferinței Științifice Internaționale din 24-25 martie 2023, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Ed. 25. Chișinău: CEP UPSC, 2023, vol.1, pp. 173-178. ISBN 978-9975-46-773-5. https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/187390 DOI: <https://doi.org/10.46727/c.v1.24-25-03-2023.p173-178>.

20. РАКУ, Ж.П. Особенности социально-психологической адаптации и склонность к перфекционизму у старшеклассников. În: *Perspectivile și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Ediția a X-a, 07 iunie 2023. Tipografia „CentroGrafic” SRL, 2023, Vol.10, Partea II, pp. 204-209. ISSN 2587-3571. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/187152

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională:

1. BATOĞ, M. Abordări teoretico-metodologice ale fenomenului de motivație la vârsta adolescenței. În: *Educația în contextual provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic*. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională. Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din 17 noiembrie 2023, Coord. științifici: Lilia Pogolșa, Nelu Vicol; com. științific: Barbăneagră Alexandra [et al.]. Chișinău: [S. n.], 2023 (CEP UPSC), pp.275- 283. ISBN 978-9975-46-822-0. https://icitt.upsc.md/wp-content/uploads/2023/12/Materialele-Conferintei-17-noiembrie-TIPAR15_11_2023_.pdf DOI: 10.46727/c.17-11-2023.
2. CUCER, A. Modele ale activității psihologice în sistemul de învățământ general cu privire la comportamentul antisocial al elevului. În: *Cercetare –inovare - antreprenoriat inovativ*. Congresul internațional. Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, 13-14 octombrie 2023. pp.122-130. ISBN 978-9975-46-831-2. ISBN 978-9975-46-832-9 (PDF).
3. CUCER, A. Imagoterapia metodă de intervenție în cazul copiilor cu comportament antisocial. În: *Educația în contextual provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic*. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională. Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din 17 noiembrie 2023, Coord. științifici: Lilia Pogolșa, Nelu Vicol; com. științific: Barbăneagră Alexandra [et al.]. Chișinău: [S. n.], 2023 (CEP UPSC), pp. 241- 247. ISBN 978-9975-46-822-0. https://icitt.upsc.md/wp-content/uploads/2023/12/Materialele-Conferintei-17-noiembrie-TIPAR15_11_2023_.pdf DOI: 10.46727/c.17-11-2023.
4. CUCER, A. Mediul școlar și securitatea psihologică a elevului În: Materialele Conferinței Științifice Naționale cu participare Internațională din 26 mai 2023. UPSC. Chișinău: 2023. pp.48-50. ISBN 978-9975-46-824-4.
5. CIOBANU, A. Aspecte ale dezvoltării limbajului și comunicării la copiii cu tulburare din spectrul autist. În: *Evoluția sistemului național al învățământului special și incluziv ca proces unitar teoretico-praxiologic în câmpul educațional european (50 de ani de activitate a catedrei*

- Psihopedagogie specială). Materialele Conferinței Științifice Naționale cu participare Internațională din 02 decembrie 2022. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Chișinău: [S. n.], 2023 (CEP UPSC), pp.178-185. ISBN 978-9975-46-732-2. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/179569
6. CIOBANU, A. Modalități de diminuare a perturbărilor afective, psihocomportamentale și de comunicare la elevii cu deficit de atenție și hiperactivitate. În: *Știință și educație: noi abordări și perspective*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale 24-25 martie 2023, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Chișinău: (CEP UPSC), 2023, pp. 147-151. ISBN: 978-9975-46-773-5. https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/185881 DOI: <https://doi.org/10.46727/c.v1.24-25-03-2023.p147-151>
  7. CIOBANU, A. Optimizarea comunicării la elevii cu dizabilitate senzorială. În: *Securitatea psihologică la copii în perioadă de criză*. Materialele Conferinței Științifice Naționale cu participare Internațională din 26 mai 2023. UPSC. Chișinău: 2023 pp.128-132. ISBN 978-9975-46-824-4.
  8. CIOBANU, A. Modalități de prevenție, evaluare și intervenția psihologică pentru valorificarea potențialului comunicării la elevii din treapta liceală. În: *Educația în contextual provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic*. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională. Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din 17 noiembrie 2023, Coord. științifici: Lilia Pogolșa, Nelu Vicol; com. științific: Barbăneagră Alexandra [et al.]. Chișinău: [S. n.], 2023 (CEP UPSC), pp. 257-266. ISBN 978-9975-46-822-0. https://icitt.upsc.md/wp-content/uploads/2023/12/Materialele-Conferintei-17-noiembrie-TIPAR15_11_2023_.pdf DOI: 10.46727/c.17-11-2023.
  9. URDUI, E. Reprezentări psihosociale ale interacțiunii adolescent-cadru didactic-părinte. În: *„Educația în contextual provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic”*. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională. Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din 17 noiembrie 2023, Coord. științifici: Lilia Pogolșa, Nelu Vicol; com. științific: Barbăneagră Alexandra [et al.]. Chișinău: [S. n.], 2023 (CEP UPSC). pp. 284-291. ISBN 978-9975-46-822-0. https://icitt.upsc.md/wp-content/uploads/2023/12/Materialele-Conferintei-17-noiembrie-TIPAR15_11_2023_.pdf DOI: 10.46727/c.17-11-2023.
  10. GOLOVEI, L. Intențiile profesionale ale persoanelor cu deficiențe vizuale. În: *Medicul, pacientul și boala: provocări și soluții*. Materialele Conferinței Aniversare a VII-a Științifico-Practică Națională cu participare Internațională a Asociației Balint din Moldova comasată cu Conferința XXX a Asociației Balint din România, 4-7 mai 2023, Chișinău, Republica Moldova și Miercurea Ciuc, România.
  11. GOLOVEI, L. Studiarea resurselor personale în orientarea profesională a persoanelor cu dizabilități. În: Materialele Conferinței științifice anuale a doctoranzilor cu participare internațională, 11 mai 2023.
  12. RACU, Iu., CIOCA, D. Studiul stresului și a strategiilor de coping la cadrele didactice. În: *Dinamica schimbării și cultura organizațională a viitorului*: Materialele conferinței naționale

- științifice cu participare internațională. Chișinău: „Print-Caro”. 2023. pp.133-140. ISBN 978-9975-165-83-9.
13. RACU, Iu. Contextul familial și anxietatea la copiii de diferită vârstă. În: *Familia ca factor existențial de promovare a valorilor etern umane*. Ed. III. Materialele conferinței naționale cu participare internațională. Chișinău: CEP UPS „Ion Creangă”. 2023. pp.249 - 245. ISBN: 978-9975-46-803-9.
14. RACU, Iu., VIAS, I. Stresul la tineri: caracteristici și tehnici de intervenție psihologică. În: *Asistența psihologică la etapa contemporană: realități și perspective*. Ed. IV-a. Materialele conferinței științifice naționale cu participare internațională. Bălți: USARB. 2023 978-9975-50-295-5(PDF) <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/handle/123456789/5835>
15. RACU, Iu. Stresul la adolescenți și managementu eficient al acestuia. În: *Educația în contextual provocărilor societale: paradigme, inovații, transfer tehnologic*. Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională. Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din 17 noiembrie 2023, Coord. științifici: Lilia Pogolșa, Nelu Vicol; com. științific: Barbăneagră Alexandra [et al.]. Chișinău: [S. n.], 2023 (CEP UPSC), pp.248-256. ISBN 978-9975-46-822-0. https://icitt.upsc.md/wp-content/uploads/2023/12/Materialele-Conferintei-17-noiembrie-TIPAR15_11_2023_.pdf DOI: 10.46727/c.17-11-2023.

6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale:

7. Teze ale conferințelor științifice:

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare):

Rezumate:

- BATOG, M. Cercetări psihologice ale afectivității adolescentului în Republica Moldova. În: Volum de rezumate. *KREATIKON: Creativitate – Formare - Performanță. „Creativitate și inovare - premise ale excelenței în educație”*. Ediția a XVIII-a, Simpozionul Național cu participare internațională, 30 martie-1 aprilie, 2023. Iași: 2023, p.31.
- BATOG, M. Motivația la adolescenți: metode de psihodiagnostic și intervenție psihologică În: Volum de rezumate. *KREATIKON: Creativitate – Formare - Performanță. „Creativitate și inovare - premise ale excelenței în educație”*. Ediția a XVIII-a, Simpozionul Național cu participare internațională, 30 martie-1 aprilie, 2023. Iași: 2023, p.31-32.
- CUCER, A. Comportamentul antisocial la elevi: tehnologii de prevenție /profilaxie.. În: Volum de rezumate. Simpozionul Național cu participare internațională *KREATIKON: Creativitate – Formare - Performanță. „Creativitate și inovare - premise ale excelenței în educație”*. Ediția a XVIII-a. 30 martie-1 aprilie. 2023. Iași: 2023. p.27.
- FURDUI, E. Particularitățile dezvoltării relaționale la adolescenți în contextul provocărilor societale. În: Volum de rezumate. *KREATIKON: Creativitate – Formare - Performanță. „Creativitate și inovare - premise ale excelenței în educație”*. Simpozionul Național cu participare

internațională. Ediția a XVIII-a, 30 martie-1 aprilie, 2023. Iași: 2023, p.32.

5. LUNGU, T. Rolul psihologului școlar în gestionarea situațiilor de conflict în instituția de învățământ general. În: Volum de rezumate. *KREATIKON: Creativitate – Formare - Performanță. „Creativitate și inovare - premise ale excelenței în educație”*. Simpozionul Național cu participare internațională Ediția a XVIII-a, 30 martie-1 aprilie, 2023. Iași: 2023, p.29.

6. MAXIMCIUC, V. Creșterea motivației elevilor din ciclul liceal prin aplicarea surselor multimedia de către psihologi școlari. În: Volum de rezumate. *KREATIKON: Creativitate – Formare - Performanță. „Creativitate și inovare - premise ale excelenței în educație”*. Simpozionul Național cu participare internațională. Ediția a XVIII-a, 30 martie-1 aprilie, 2023. Iași: 2023, p.22.

7. RACU, IU., RACU, I. The study of fears at children of different ages. În: Volum de rezumate. *Simpozionul Național cu participare internațională KREATIKON: Creativitate – Formare - Performanță. „Creativitate și inovare - premise ale excelenței în educație”*. Ediția a XVIII-a, 30 martie-1 aprilie, 2023. Iași: 2023, pp.26-27.

8. RACU, J. Particularități psihologice și factori determinanți în activitatea inovațională la studenți. În: *Volum de rezumate. Simpozionul Național cu participare internațională KREATIKON: Creativitate – Formare - Performanță. „Creativitate și inovare - premise ale excelenței în educație”*. Ediția a XVIII-a, 30 martie-1 aprilie, 2023. Iași: 2023. Iași. 2023, pp.10-11.

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova):

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

Notă: vor fi considerate teze și nu articole materialele care au un volum de până la 0,25 c.a.

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1. cărți (cu caracter informativ)

8.2. enciclopedii, dicționare

8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)

10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției):

1. COJOCARU, N. Recomandări metodice pentru elaborarea tezei de master : la programul „*Psihologia muncii și organizațională*” : (studiu de caz și program de intervenție psihosocială în

- cadrul unor organizații locale) / Natalia Cojocaru ; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Psihologie, Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială, Departamentul de Psihologie. – Chișinău : [Editura USM], 2023. – 46 p. ISBN 978-9975-62-627-9 (PDF).
2. TARNOVSCHI, A. Servicii de sănătate mintală : Suport de curs : Ciclul 2 – Master : Programul de master „Psihologie clinică” / Ana Tarnovschi, Veronica Calancea ; Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Sociologie și Asistență Socială, Departamentul de Psihologie. – Chișinău : Editura USM, 2023. – 264 p. : ISBN 978-9975-62-610-1.

10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice:

1. CUCER A., RACU IU., CIOBANU A., MAXIMCIUC V., GOLOCEI L. *Ghid metodologic privind activitatea psihologului școlar la dimensiunea afectivă și psihocomportamentală a elevilor din învățământul liceal* / Angela Cucer, Iulia Racu, Adriana Ciobanu [et al.] ; coordonatori științifici: Angela Cucer, Jana Racu ; Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic. – Chișinău : [S. n.], 2023 (CEP UPSC). – 176 p. ISBN 978-9975-46-840-4.
2. GOLOVEI, L. *Trec la gimnaziu. Program de adaptare pentru elevii clasei a V-a*. Chișinău: Sofart-Studio, 2023, 58 p. ISBN 978-9975-3537-4-8.
3. GOLOVEI, L. *În căutarea resurselor personale. Program de consiliere individuală*. Chișinău: Sofart-Studio, 2023, 52 p. ISBN 978-9975-3537-3-1.
4. POTANG, A., COJOCARU, N., TARNOVSCHI, A., DOLINSCHI, C., GUTU, O. *Metodologii de evaluare psihologică în instituțiile educaționale*. Ghid metodologic. Chișinău: CEP USM, 2023, 65 p. ISBN 978-9975-62-532-6.
5. ȚÎBULEAC, A. LUNGU, T. MUNCA-AFTENEV, D. PANFIL, D. *Through Inclusive Lenses in Moldova*. Didactic support for English Teachers from Secondary Education. Chișinău: „Print-Caro”, 2023. 259 p. ISBN 978-9975-165-72-3. ISBN 978-9975-165-73-0 (PDF). Disponibil: <https://files.peacecorps.gov/documents/TEFL.pdf>.
6. VRÂNCEANU, M. (coord.). LUNGU, T. GHEORGHITĂ. I. *Susținerea copiilor de vârstă preșcolară în situații de criză*. Ghid/broșură pentru părinți. Ordinul MEC nr.1240 din 04.10.2023.
7. VRÂNCEANU, M. (coord.). LUNGU, T. BEJAN, N. *Susținerea psihoemoțională a copiilor de vârstă preșcolară în depășirea situațiilor de criză*. Ghid metodologic pentru educatori. Ordinul MEC nr. 1240 din 04.10.2023.
8. VRÂNCEANU, M. (coord.). LUNGU, T. NASTAS, E. *Asistența psihologică a copiilor refugiați încadrați în instituțiile de educație timpurie*. Ghid metodologic pentru educatori. Ordinul MEC nr. 1240 din 04.10.2023.

10. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice.
(comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

1. BATOG M. *Asigurarea activității psihologice a afectivității adolescenților - metode de evaluare și intervenție.* Seminar metodologic „Asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitiv”, ICITT, UPSC „I.Creangă”, 27 septembrie 2023.
2. CUCER A. *Prevenția, evaluare și intervenția psihologică domeniul psihocomportamental.* Lansare de carte. ICITT, UPSC „I.Creangă” , 08.06.2023.
3. CUCER A. *Contribuții psihopedagogice la prevenirea comportamentului antisocial* Seminar metodologic „Asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitiv”, ICITT, UPSC „I.Creangă”, 27 septembrie 2023.
4. CUCER A. *comunicare în plen, Asigurarea activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane.* În : „Educația în contextul provocărilor societale: paradigme inovații, transfer tehnologic.” Conferința națională cu participare internațională dedicată Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare și Aniversării a 20 de ani a Revistei științifi ce de pedagogie și psihologie “Univers Pedagogic”. ICITT, UPSC „I.Creangă”, 17.11.2023
5. CERLAT R., *Dezvoltarea gândirii în mediul educațional* Seminar metodologic „Asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitiv”, ICITT, UPSC „I.Creangă”, 27 septembrie 2023.
6. GOLOVEI L. *Explorarea resurselor personale la elevii de la treapta liceală.* Seminar metodologic „Asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitiv”, ICITT, UPSC „I.Creangă”, 27 septembrie 2023.
7. GOLOVEI L. *Descoperirea potențialului personal* Festivalul internațional VIART FEST Armonie și dezvoltare, ed. 2, 8-9.09.2023.
8. LUNGU T. *Prezentarea raportului de evaluare a nevoilor în domeniul drepturilor sociale cu accent deosebit asupra drepturilor muncii și ocupării forței de muncă a persoanelor din grupurile vulnerabile din Republica Moldova.* Masă rotundă, 30.10.2023, Summit, Chișinău.
9. LUNGU T. *Evaluarea abilităților funcționale, cunoștințelor și obiceiurilor elevului, în special diagnostic pedagogic și cooperare cu școala.* Atelier de instruire, 03.11.2023, platforma Teams, link de acces: https://teams.microsoft.com/_#/modern-calling/
10. LUNGU T. *Tehnicile de terapie a traumei și prevenirea epuizării profesionale pentru profesioniștii care oferă sprijin și asistență psihologică copiilor și adolescenților care au trecut prin evenimente traumatice.* Formarea de formatori, 02.10-06.10.2023, Costești, r-nul Ialoveni.
11. LUNGU T. *Asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitive.* Seminar metodologic „Asigurarea suportului psihologic

pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitiv”, ICITT, UPSC „I.Creangă”, 27 septembrie 2023.

12. LUNGU T. *Selectarea și implementarea unui sistem alternativ de comunicare pentru copiii non-verbali*. Atelierul de instruire în domeniul asistenței copiilor cu tulburări din spectrul autist, 19.09.2023, platforma Microsoft Teams, [Kliknutim sem se p̃ripojite ke schũzce](#)
13. LUNGU T: *Sprijin pentru comportamentul pozitiv în școală. Atelier de instruire în domeniul asistenței copiilor cu tulburări din spectrul autist*, cu genericul 18.09.2023, platforma Microsoft Teams, [Kliknutim sem se p̃ripojite ke schũzce](#).
14. LUNGU T: *Rolul specialiștilor din domeniul educației, psihologilor, psihopedagogi în implementarea prevederilor Convenției privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice în familie – Convenția de la Istanbul*. Atelier de conștientizare, Consiliul European, locație: Summit Events, mun. Chișinău, 24.07-26.07.2023.
15. RACU Iu.. *Familiarizarea cu metodelor de disciplinare pozitivă a copiilor de la 3 la 7 ani*. Webinarul Metode și tehnici utile în disciplinarea pozitivă a preșcolarilor, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, 16.09.2023
16. MAXIMCIUC V. *Aspecte ale digitalizării acivității psihologului școlar*. Seminar metodologic „Asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitiv”, ICITT, UPSC „I.Creangă”, 27 septembrie 2023.
17. PRAVIȚCHI G. *Modalități de dezvoltare a percepției în mediul educațional*. Seminar metodologic „Asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitiv”, ICITT, UPSC „I.Creangă”, 27 septembrie 2023.
18. RACU Iu. *Managementul asigurării asistenței psihologice în învățământul liceal* Seminar metodologic „Asigurarea suportului psihologic pentru învățământul liceal: domeniile afectiv, psihocomportamental, cognitiv”, ICITT, UPSC „I.Creangă”, 27 septembrie 2023.

11. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media (Opțional):

➤ Emisiuni radio/TV de popularizare a științei

1. LUNGU T. Moldova 1, *Abordări teoretico-metodologice ale fenomenului de motivație la vârsta adolescenței*. Adolescente implicate în cazul de omor a unei femei din satul Ghermănești, raionul Telenești .link de acces: <https://moldova1.md/p/16432/interviu/Abordări-teoretico-metodologice-ale-fenomenului-de-motivație-la-vârsta-adolescenței>.

➤ Articole de popularizare a științei

Model: Nume, prenume / Publicația / Titlul articolului

1. GOLOVEI L. Univers Pedagogic pro, nr. 3, 23.02.2023, *Cum să dezvoltăm competențele socioemoționale în școală*. <https://cfcl.upsc.md/2023/01/univers-pedagogic-pro-nr-3-din-19-ianuarie-2023/>
2. GOLOVEI L. Univers Pedagogic pro, nr. 8, 23.02.2023. *Cum poate fi aplicat managementul furiei la elevi?* <https://cfcl.upsc.md/2023/02/univers-pedagogic-pro-nr-8-din-23-februarie-2023/>
3. GOLOVEI L., Univers Pedagogic pro, nr. 11, 16.03.2023. *Cum facem față singurătății în adolescență*

- <https://cfcl.upsc.md/2023/03/univers-pedagogic-pro-nr-11-din-16-martie-2023/>
4. GOLOVEI L. Univers Pedagogic pro, nr. 14 06.04.2023. *Cum prevenim depresia în mediul școlar*
- <https://cfcl.upsc.md/2023/04/univers-pedagogic-pro-nr-14-din-6-martie-2023/>
5. GOLOVEI L. Univers Pedagogic pro, nr. 17 27.04.2023. *Cum putem motiva elevul să învețe*
- <https://cfcl.upsc.md/2023/04/univers-pedagogic-pro-nr-17-din-27-aprilie-2023/>
6. GOLOVEI L. Univers Pedagogic pro, nr. 31, 07.09.2023. *Cum să ajutăm copilul cu ADHD să facă față cerințelor din școală?* <https://cfcl.upsc.md/2023/09/univers-pedagogic-pro-nr-31-din-07-septembrie-2023/>
7. GOLOVEI L. Univers Pedagogic pro, nr. 32,14.09.2023. *Ce înseamnă comportamentul opozant.* <https://cfcl.upsc.md/2023/09/univers-pedagogic-pro-nr-32-din-14-septembrie-2023/>

12. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2023 de membrii echipei proiectului (opțional)

1.Stanciu Mirela, teza de doctor în psihologie, *Emoțiile negative la adolescenți și modalități de diminuare*. Specializarea 511.02, Decizia Consiliului de conducere al ANACEC nr 10 din 29 septembrie 2023. RACU Iu.,dr.hab.,conf.univ.

13. Aprecierii și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect (premiu, medalii, titluri, alte aprecieri) (opțional).

- 1. DIPLOMĂ DE ONOARE** cu ocazia Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare. UPSC I.Creangă, CUCER A. 2023.
- 2. DIPLOMA MEC** , COJOCARU Natalia , octombrie, 2023.
- 3. DIPLOMA USM** pentru tinerii cercetători, GUȚU Olga , 2023.
- 4. MEDALIA DE BRONZ**, pentru monografia colectivă „Bazele teoretice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane”, EUROINVENT BOOK SALON, Iași România, 15 mai 2023.

5. **MEDALIA DE ARGINT.** Prevenția, evaluarea și intervenția psihologică: domeniul psihocomportamental. Ghid metodologic. Salonul Internațional INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP, 13-14 octombrie, Chişinău, Republica Moldova, 2023.

6. **MEDALIA DE BRONZ.** Asigurarea suportului metodologic la dimensiunea afectivă pentru învățământul primar și gimnazial. Ghid metodologic. Salonul Internațional INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP, 13-14 octombrie, Chişinău, Republica Moldova, 2023.

14. Concluzii

Rezultatele activității de cercetare obținute în anul 2023 reflectă elaborarea și validarea ghidurilor metodologice privind intervenția psihologică în vederea dezvoltării componentei afective, cognitive și psihocomportamentale a elevilor de diferite vârste, precum și anumite direcții pentru reconfigurarea asigurării asistenței psihologice din școala generală, în vederea încadrării acestuia

într-un sistem holistic, cu specificări inclusiv la nivel organizațional. Aceste rezultate vin în concordanță cu nevoile instituțiilor educaționale, care, în prezent, poate mai mult decât oricând, se confruntă cu nevoia de a răspunde rapid unor provocări societale în continuă schimbare.

Considerăm necesară continuarea cercetărilor în vederea dezvoltării asigurării asistenței psihologice a elevilor prin asigurarea materialelor metodologice, dar și dezvoltarea bazelor teoretico-conceptuale; elaborarea materialilor necesare pentru implicarea părinților, a cadrelor didactice în procesul de educare a tinerii generații, perfecționarea pe baze științifice, prin cercetarea managementului serviciului psihologic din sistemul educațional.

Conducătorul de proiect Acuena / Angela CUCER

Data: _____

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2023

Bazele teoretice și metodologice ale asigurării activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva abordărilor societale contemporane Cifrul proiectului 20.80009.1606.10,

Realizarea activităților de analiză și prelucrare a informației științifice, de evaluarea și diseminare a rezultatelor științifice, etc. a condus la următoarele rezultate:

- Consolidarea materialului științific privind reprezentările conceptuale ale competenței de relaționare, adaptare, comunicare, afectivitate; ale resurselor personale, ale comportamentului antisocial, ale situațiilor de criză, conflict și risc, studiate de savanți psihologi, reflectate în experiențele mondiale etc.
- Reconfigurarea conceptului cu referire la asigurarea activității psihologice în sistemul de învățământ general din perspectiva dezvoltării elevilor din liceu.
- Concepții teoretice și practice centrate pe o nouă paradigmă educațională, care scoate în evidență importanța serviciului psihologic școlar în dezvoltarea competențelor de relaționare, comunicare, adaptare, emoționale, cognitive, a resurselor personale, a comportamentului prosocial, depășirea situațiilor de criză, conflict și risc la elevi.
- Sugestii științifice privind proiectarea metodologiilor pentru prevenția, evaluarea și intervenția psihologică referitor la dezvoltarea componentei afective, cognitive și psihocomportamentale, relaționale.
- Direcții fundamentale de *prevenție, evaluare și intervenție psihologică* orientate spre dezvoltarea: sferei relaționale, de adaptare, de comunicare, cognitive, a resurselor personale, afectivității și comportamentului pro social la elevii din liceu în aspect socio-psiho-pedagogic, care vor contribui la extinderea corelației dintre aceste fenomene și procesul învățării, favorizând astfel. dezvoltarea generală și progresivă a elevilor inclusiv celor cu cerințe educative speciale (CES).
- Metode și tehnici de *prevenție, evaluare și consiliere psihologică*, orientate spre formarea particularităților de învățare, comunicare, relaționare ale elevilor, adaptare, afectivitate, comportament pro social, depășirea situațiilor de criză, conflict și stress, stabilirea interacțiunii dintre elev - cadru didactic – colegi - părinți, precum și dezvoltarea comportamentelor expresive etc.
- Metodologii de aplicare a surselor digitale în activitatea psihologului școlar cu liceenii; platforme online pentru realizarea sondajelor; elaborarea sugestiilor privind crearea bibliotecii electronice, păstrarea rezultatelor obținute în urma evaluărilor și prezentarea rapoartelor; identificarea programelor pentru participarea la adunările de părinți sau pentru activitatea cu cadrele didactice; programe ce pot fi utilizate cu liceenii, inclusiv programe computerizate pentru dezvoltarea psihologică a elevului pe care psihologul poate să le aplice în practică: elaborarea sugestiilor privind aplicarea filmelor CD în activitatea de consiliere psihologică.
- Instrumente care permit planificarea activităților psihologice, ținându-se cont de rezultatele

acestora, organizarea unui spațiu de informații personale, aceste resurse fiind: jurnalul electronic al psihologului din cadrul unei instituții de învățământ; organizator electronic; mijloace de organizare și sistematizare a diverselor resurse electronice.

Rezultatele cercetării au fost reflectate în:

1. *Aspecte ale activității psihologului școlar în învățământul general*. Monografie colectivă. Coord: Cucer Angela, Racu Jana. Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic al UPSC. Chișinău: CEP UPSC, 2023, 273 p.

2. *Ghid teoretico-metodologic privind activitatea psihologului școlar la dimensiunea afectivă și psihocomportamentală a elevilor din învățământul liceal*. Coord. științific Cucer Angela, / Cucer A., Racu IU., Ciobanu A., Maximciuc V., Golovei L., Ministerul Educației și Cercetării, Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", Institutul de Cercetare, Inovare și Transfer Tehnologic. – Chișinău : S. n., 2023 (CEP UPSC). – 210 p.

3. *Metodologii de evaluare psihologică în instituțiile educaționale*. Ghidul metodologic. Autori: Potang A. (coord.), Cerlat R., Cojocaru N., Tarnovski A., Dolonschi C., Guțu O. Ghid metodologic. CEP USM, Chișinău, 2022. 64 pag. ISBN 978-9975-62-532-6.

4. Articole științifice publicate în reviste naționale și internaționale, precum și în culegeri de articole științifice ale conferințelor științifice naționale și internaționale

The realization of the activities of analysis and processing of scientific information, evaluation and dissemination of scientific results, etc. led to the following results:

- Consolidation of the scientific material regarding the conceptual representations of the competence of relation, adaptation, communication, affectivity; of personal resources, of antisocial behavior, of crisis, conflict and risk situations, studied by psychological scientists, reflected in world experiences, etc.
- Reconfiguration of the concept with reference to the provision of psychological activity in the general education system from the perspective of the development of high school pupils.
- Theoretical and practical conceptions centered on a new educational paradigm, which highlights the importance of the school psychological service in the development of relational, communication, adaptation, emotional, cognitive skills, personal resources, prosocial behavior, overcoming crisis situations, conflict and risk at the pupils.
- Scientific suggestions regarding the design of methodologies for prevention, evaluation and psychological intervention regarding the development of the affective, cognitive and psychobehavioral, relational component.
- Fundamental directions of prevention, assessment and psychological intervention, assessment and psychological intervention oriented towards the development of: relational, adaptation, communication, cognitive spheres, personal resources, affectivity and pro-social behavior in high school pupils in a socio-psycho-pedagogical aspect, which will contribute to the expansion of the correlation between these phenomena and the learning process, thus favoring the general and progressive development of pupils, including those with special educational needs (CES).

- • Methods and techniques of prevention, assessment and psychological counseling, oriented towards the formation of pupils' learning, communication, relational characteristics, adaptation, affectivity, pro-social behavior, overcoming crisis situations, conflict and stress, establishing the interaction between the pupil and teaching staff – colleagues - parents, as well as the development of expressive behaviors, etc.
- • Methodologies for applying digital sources in the work of the school psychologist with high school students; online platforms for conducting surveys; developing suggestions regarding the creation of the electronic library, keeping the results obtained from the evaluations and presenting the reports; identification of programs for participation in parent meetings or for activity with teaching staff; identified programs that can be used with high school pupils, including computerized programs for the psychological development of the student that the psychologist can apply in practice; developing suggestions regarding the application of CD films in the psychological counseling activity.
- Identifying the tools that allow the planning of activities, taking into account their results, the organization of a personal information space, these resources being: the electronic diary of the psychologist within an educational institution; electronic organizer; means of organizing and systematizing various electronic resources.

The research results were reflected in:

1. *Aspects of the activity of the school psychologist in general education*. Collective monograph. Coord: Cucer Angela, Racu Jana. UPSC Institute of Research, Innovation and Technology Transfer. Chişinău: CEP UPSC, 2023, 273 p.

2. *Theoretical-methodological guide regarding the activity of the school psychologist in the affective and psychobehavioral dimension of high pupils*. Coord. scientific Cucer Angela, / Cucer A., Racu IU., Ciobanu A., Maximciuc V., Golovei L., Ministry of Education and Research, "Ion Creangă" State Pedagogical University. Research, Innovation and Technological Transfer Institute. – Chisinau: S. n., 2023 (CEP UPSC). – 210 p.

3. *Psychological assessment methodologies in educational institutions*. The methodological guide. Authors: Potang A. (coord.), Cerlat R., Cojocaru N., Tarnovschi A., Dolonschi C., Guţu O. Methodological guide. CEP USM, Chisinau, 2022. 64 pages. ISBN 978-9975-62-532-6.

4. Scientific articles published in national and international journals. as well as in collections of scientific articles of national and international scientific conferences.

Conducătorul de proiect *Angela* / **CUCER Angela**

Data: _____

LŞ

Executarea devizului de cheltuieli,

conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2023

Cifra proiectului: 20.80009.1606.10

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	734,1	-	734,1
Contribuții de asigurări de stat obligatorii	212100	176,2	-	176,2
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	24,2	-13,8	10,4
Servicii de editare	222910	20,0	+29,0	49,0
Servicii de protocol	222920	0,9	-	0,9
Servicii neatribuite altor aliniate	222990	14,0	-3,9	10,1
Indemnizația pentru incapacitatea temporară de muncă achitate din mijl. financiare ale angaj.	273500	4,3	-4,3	0
Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	281900	7,0	-7,0	0
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	316110	12,8	-	12,8
Total		993,5		993,5

Conducătorul organizației *sh* / **Alexandra BARBĂNEAGRĂ**

Contabil șef _____ / **Rodica OJOG**

Conducătorul de proiect *Acuer* / **Angela CUCER**

Data: _____

Componenta echipei conform contractului de finanțare 2023

Cifra proiectului 20.80009.1606.10

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2023						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Cucer Angela	1961	Doctor în psihologie	1.0	02.01.2023	31.12.2023
2.	Racu Iulia	1984	Doctor habilitat în psihologie	0.5	02.01.2023	31.12.2023
3.	Racu Jana	1962	Doctor habilitat în psihologie	0.5	02.01.2023	31.12.2023
4.	Maximciuc Victoria	1977	Doctor în psihologie	0.5	02.01.2023	31.12.2023
5.	Ciobanu Adriana	1973	Doctor în psihologie	0.5	02.01.2023	31.12..2023
6.	Batog Mariana	1976		1.0	02.01.2023	31.12.2023
7.	Furdui Emilia	1957		1.0	02.01.2023	31.12.2023
8.	Golovei Lilia	1971		0.5	02.01.2023	31.12.2023
	Lungu Tatiana	1977		0.5	02.01.2023	31.12.2023
9.	Potâng Angela	1973	Doctor în psihologie	0,5	01.02.2023	31.12..2023
10.	Cerlat Raisa	1979	Doctor în psihologie	0,5	01.02.2023	31.12.2023
11.	Tarnovschi Ana	1975	Doctor în psihologie	0.5	01.02.2023	31.12.2023
12.	Dolinschi Cristina	1985	doctorandă	0.5	01.03.2023	31.12.2023
13.	Olga Guțu	1989	doctorandă	0.25	01.03.2023	31.12.2023
14.	Pravițchi Galina	1983	Doctor în psihologie	0,25	01.03.2023	31.12.2023
15.	Cojocarua Natalia	1975	Doctor în psihologie	0,5 (finanșare instituțională)	01.02.2023	31.12.2023

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare – 0,26,6%

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2023					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării/ eliberării
1.					
2.					
3.					

4.					
5.					
6.					
7.					

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor 11.1%

Conducătorul organizației *Abh* / Alexandra BARBĂNEAGRĂ

Contabil șef _____ / Rodica OJOG

Conducătorul de proiect *Aluca* / Angela CUCER

Data: _____

